

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési ár helyben és vidéken:

Egy hónapra 12,000 korona.
Egyes szám ára 800 K, vasárnap 1000 K.

Kiadja:

Debreczen sz. kir. város és
a tiszántúli református egyházkerület
könyvnyomda-vállalata.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-utca 2. szám alatt, városháza-
épület. Telefonszám: 4.

A civis-város

megint példaképen állt a magyar városok elé és megint tiszteletet szerez minden tárgyilagossan ítélő ember előtt.

Nem a közgyűlésen történetekről van szó, bár ott is minden józanul és szép renddel folyt le, hanem a vasárnapi értekezletéről, melyet a Tiza István tudományos társaság Hortobágykutató akciójának tárgyában a város legelőkelőbb polgárai bevonásával tartottak. Ezen az értekezleten — miután meghallották, hogy miről van szó, egymás után állottak fel a meghívott polgárok, gazdálkodók és kereskedők és mielőtt még a gyűjtés megkezdődhetett volna, önként ajánlották fel a tudományos célra anyagi támogatásukat. — Alig telt el néhány perc, és több, mint tíz millió koronát kitevő évszázadek volt biztosítva a Hortobágy felkutatásának munkájára.

Egészen bizonyos, hogy a vasárnapi délelőtti felajánlott tekinthetetlen adományok csak kisebb hányadát teszik ki annak az összegnek, amely a meginduló gyűjtés során ki fog alakulni. Csak egy pillantást kell vetni az önként jelentkezett adakozók névsorára s minden, Debreczenel ismerős ember azonnal látja, hogy ez a névsor folytatódni fog, még nagyon sok olyan névvel, amelyek viselői soha semmiféle jó cél támogatásától távol nem maradnak. Egészen bizonyos tehát, hogy a nagyjelentőségű tudományos cél végrehajtására a szükséges anyagi eszközök pusztán a helyi társadalom támogatásából rendelkezésre fognak állani.

Nagy dolog ez és nagy dicsősége Debreczennek. Nem lehet kétségbevonni, hogy ilyen nagy tudományos munkának nem csupán helyi, hanem országos jelentősége van. A Hortobágy nélkül nemesak Debreczen lenne lenne szegényebb, hanem sokkal szegényebb volna egész Magyarország is. Ennek a munkának a végzéséhez tehát országos források is méltán nyújtanak segítséget. Am Debreczennek nagyobb disze, ha a maga kincsének ragyogtatását a maga költésén teljesíti s épen azért, mivel erre nem volna egymagában köteles, így fogja az ország és a tudomány halálját és elismerését fokozottan kiérdemelni.

De még ha nem éretnék is el ez a bizvást remélt eredmény, akkor is dicsősége marad a civis városnak az a vasárnap délelőtti jelenet. Mert amelyik városnak

merőben gazdasági pályákon élő tagjai oly tisztán, oly jó szívet megértik a tudomány segítségkérő szavát, mintahogy ezt vasárnap láttuk, — annak a városnak a kulturjövendője biztosítva van, annak a városnak a

„nagy falu” nevet még tréfából sem lehet adni, mert a városi létet nem csak az emeletes házak és jól kövezett utcák, hanem sokkal inkább az emelkedett lelkű és műveltség iránt fogékony polgárok teszik.

Az új igazságügyminiszter biztosítani akarja a jogrendet, a bírói pártatlanságot, gyors igazságszolgáltatást.

Budapest, március 17. Pesty Pál igazságügyminiszter ma délelőtt 10 órakor tette le a hivatali esküt Horthy Miklós kormányzó kezéhez.

Budapest, március 17. Pesty Pál igazságügyminiszter az eskü letétele után megjelent az igazságügyminiszterium épületében és átvette a miniszterium vezetését. A tisztviselői kar élén dr. Szász Béla államtitkár üdvözölte az igazságügyminisztert. Pesty Pál igazságügyminiszter a következő szavakkal válaszolt:

Nem kívánok a nagy politikával foglalkozni, ebben a vonatkozásban csak annyit mondok, hogy azon pártnak programjához, amelyhez tartozni szerencsém van, hű vagyok és annak vezérével: gróf Bethlen István, odaadón kívánom követni.

Azok a feladatok, amelyek reám, mint igazságügyminiszterre várnak, egy-két szavas mondatban foglalhatók össze, abban a mondatban, a jogrend biztosítása. Ezt a modantot nem azzal a banalitással mondom, mint ma uton-utfélen használják, hanem azzal az átérzéssel, amelyet ez a rövidke mondat magában foglal. Tartalmilag pedig magában foglalja a törvény alkotásait, a törvény alkalmazását, a törvényhozást és a jogszolgáltatást a maga minden szervezettel együtt.

A törvény alkalmazása és a jogszolgáltatás helyes és kifogástalan csak akkor lehet, ha a bírót sem rokonszenv, sem ellenszenv, sem semmiféle melléktekinet nem befolyásolja, hanem egyedül a jog, törvény és erkölcs alapján működik. A rendelkezésemre álló hatalmi eszközökkel meg fogom védeni a bírói pártatlanság szelplőségét. Sajnos, az utóbbi időben mind gyakrabban megtörténik, hogy a bírói eljárást illetőleg kifogások, vádak hangzóttak el. Azt hiszem, helyes nyomon járni akkor, ha ezt a forradalmak és a forradalmak utáni időkkel kapcsolatos egyes intézkedéseknek tudom be-

Ebből folyik az az elhatározásom, hogy mindent el akarok követni, — hogy a bíróság visszavezetessék ahhoz a zöld posztóval bevont asztalhoz, amelyenél eddig a bírói dicsőség kimunkáltatott.

— A bírói testülettel egynek tekintem az ügyészi testületet is. Azzal a kéréssel fordulok a magyar bírói karhoz, hogy igyekezzenek ne csak a perrendi igazság megvédői lenni, hanem igenis igyekezzenek a valódi igazságnak ítéleteiben is érvényt szerezni. Ennek eszköze az, hogy ha a bíró, az értelem mellé az ítélethozatalnál belevinné a szívek munkáját is. Arra kérem a magyar bírói kart, vigyék bele ítélethozásukba szívüket, próbáljanak értelmükkel közel jutni a jogkereső félhez. Az ügyészi kar számára az a kérésem, hogy a vád emelésénél igazán legyen első bírója annak az ügynek, de nem kellőleg megalapozott vádakot ne emeljenek.

A magyar ügyvédi kart szeretni és becsülni tanultam meg. A magyar ügyvédek egyenrangú társai és segítőtársai voltak a magyar bírói karnak. Anyagi helyzete épen olyan súlyos, mint mindenkié, aki készpénzkeresetből kénytelen magát fentartani. Ezen a helyzeten javítani kell. Meg van a készség bennem aziránt, hogy mindent meg tegyek, ami az ügyvédi kar anyagi boldogulását szolgálja. Hasonló a felfogásom a közjegyzői szervezetre vonatkozólag is.

Ami az igazságügyi szervezetben szereplő egységeknek politikai helyzetét és anyagi boldogulását illeti, ebben az irányban minden áldozatra és minden munkára kész vagyok.

Igazságügyi közigazgatásnál célok az, hogy az jó és gyors legyen. Közbeeső intézkedéseknek barátja nem vagyok.

Az igazságügyminiszter szavait percekig tartó eljenzés és taps követte.

A Kálvinházért.

A Templomegyesület színházi estélyei iránt általános az érdeklődés. Az estélyek március 21-én és 22-én lesznek a Csokonai-színházban délután 3 órakor.

A közönség nagy része már előre megváltotta jegyeit a titkári hivatalban s nagyon ajánlatos, hogy az érdeklődők jegyeikről előre gondoskodjanak. A műsor minden egyes száma külön figyelmet érdemel s a rendezőség mindent elkövet a biztos siker érdekében.

Szerdán délután főpróba lesz, amelyen a szereplők lehetőleg megjelenni sziveskedjenek a szin-

háznál, különösen a táncok és élőkepek szereplői.

Debreczen minden rendű és rangu lakosságát felhívjuk, hogy a nemes cél érdekében vegye ki részét az érdeklődésből, mert minden befolyó fillérrel a Kálvin-ház felépítését mozdítja elő. A nagy áldozattal és fáradtsággal létrehozott előadás mindkét estén megérdemli a legmesszebbmenő érdeklődést és támogatást.

Az impozáns ünnepi délutánokra jegyeket a Templomegyesület titkáriánál, Kálvin-tér 17. sz. lehet váltani. Felhívjuk a közönség figyelmét, hogy igyekezzenek a nemes és nagy cél érdekében is jegyét előre megváltani.

Megkezdődött a kényszerkölcsön második részletének befizetése.

Budapest, márc. 17. Már megkezdődött a kényszerkölcsön elsőleg második részletének befizetése. Március 1-től a mai napig 360 ezer adózó 192 milliárd kölcsönfelőletet fizetett be.

Baltazár Dezső dr. püspök március 15-iki beszéde.

A Lipótvárosi Társaskör vasárnap ünnepi vacsora keretében emlékezett meg 1848 március 15-ről.

Az ünnep jelentőségét Baltazár Dezső dr. református püspök méltatta. Rámutatott arra, hogy akikre a mai helyzet az erő és haszon következményeit árasztja, azok túlhaladt álláspontnak szeretik 1848-at mondani, mi azonban azt valljuk, hogy ma a márciusi eszmék nihilizmusának a kora van.

A liberálisizmus uralma idején a szabadságjogok, a vallási, polgári és politikai jogegyenlőség szent volt az államban, a lelkiesség isteni és biztos alapján emelték a magyar népet nemes nemzeté az egész világ előtt. Tisztaság és fény hatotta át a közélet tónusát.

— A 12 pont megvalósítása kellene ma a nemzetnek, de minderekelőtt az a pont, amely a törvény előtti egyenlőséget rendeli el polgári és vallási tekintetben. A politikai hatalom tényezőinek többsége ma nem áll ennek a kívánalomnak a magaslatán, pedig e nélkül minden állam kirekeszti magát a művelt államok sorából. A törvény előtti egyenlőségnek előfeltétele az általános választójog.

— A valláseggyenlőség tekintetében sülyedtünk a legmélyebben és annál kirívóbb ez a sülyedés, — mert Magyarország volt az egész világon az első, ahol már 1557. évben a második tordai országgyűlésen törvénybe iktatták a vallásszabadságot. A liberálisizmus uralma minden ország történetében haladást, bukása sorvadást jelent.

— A numerus clausus egy balkezes mozdulattal a középkorba vetette vissza az országot.

Lelkes tetszésnyilvánítással köszöntötte a hallgatóság Baltazár püspököt.

Anyák ünnepéye

A Debreczeni Keresztény Ifjúsági Egyesület megalapító székü vallásos ünnepéye keretében áldozott vasárnap délután a Kossuth-utcai ref. templomban az édes anyák emlékének. Gyülekezeti ének és után alkalmi bibliai részt olvasott és megkapó imát mondott Siposs Imre közp. lelkesi hivatalvezető. Majd Szabó Bénéiamin ifjúsági tag Petőfi szívbemarkoló versét „Szüleim halálára” szavaltta el mély érzéssel, könyvetet csalva a szemekbe. Gábor Sándor szép

szólóéneke után, melyet Tóth Béla egyesületi ifju kísért orgonán, dr. Révész Imre lelkész tartott fölemelő bibliamagyarázatot az anyai tűrő szeretetéről, illetve és tanítva szülőt és gyermeket egyaránt, az Isten szeretetére, Gábor Sándor szólóéneke Tóth Béla orgonakíséretével ringatta újból áhi tatba a zsufolt templomi közönséget. Dékán Elek ifjusági tag Szász Gerő költeményének mély érzéssel előadott szavalata után, Mezey Béla vallástanító-lelkész, a Ker. Ifjusági Egyesület titkára, tartott bezáró beszédet s köszönte meg és hívta fel a gyülekezet további érdeklődését, — mely után a szép ünnepség közénkléssel ért véget.

Irodalom és zene

A Nyugat legújabb száma. A fiatal magyar költői nemzedék új verseinek egész kis anthológiáját foglalja magában a Nyugat március 16-iki száma. Lányi Sarolta, Bányai Kornél, Erdélyi József, Komjáthy Aladár, József Attila, Marczonay Tibor, Tass József, Pintér Ferenc és Szolnoki István verseit közli a legújabb Nyugat-szám, amelynek másik nagy érdekessége, hogy Réti István, a nagy festő és művészevel megkezdte a nagybányai festőkről írt tanulmányosorozatának közlését. — Az első tanulmány Hollósy Simon művészetét méltatja. — Kosztolányi Dezső „Kanári” című egyfelvonásosa, Török Sophie renaissance-novellája, Havas András Károly regénye, Schöpflin Aladár cikke a fiatal regényíró-nemzedék egyik legjelesebbjéről, Rab Gusztávról és Nagy Péter cikke Földi Mihály tanulmány kötetéről gazdagítják még a Nyugat legújabb számát. — A Nyugat előfizetési ára az április—jun. negyedre azok számára, akik előfizetési díjikat még e hó végéig beküldik, 100 ezer korona. (Budapest, VI., Vilmos császár-ut 51.) 2456—1924. éln.

SZÍNHÁZ

A balga szüz.

A naturalista dráma nem tud felemelkedni a művészet legnagyobb erejére és magasságaira: határozott, megbízható, sokban szépet is produkál, mint e drámájában Bataille is, de általában nem ad lelki vagy erkölcsi megtisztulást, felejtetlent. A rendező, a színészek hálás feladatokhoz jutnak: Bataille e drámájában is van néhány valóban nagy, hatásos szerep. Ilyen az elcsábított hercegisasszonyé, a melynek alakjában Erdődi Lili valóban sok műniaszot, erőt, finomságot tett érdekessé: bájos és szenvedélyes tudott lenni, méltó a csábító férfi nevének igazán nagystílus alakítójához: Halassy Mariskához, aki egyik legkiválóbb értéke ma a magyar színészetnek. A csábító: Vértes intelligens és ezuttal őszinte és erőteljes is tudott lenni. László Gyula nem egyszerűségéről kell még dicsérettel megemlékeznünk, de ezen az estén jó és gondos volt az egész együttes, s nívó a rendezés is.

Tisztviselő-estben kerül ma színre A három grácia táncos revüje operette, az eredeti kiosztásban.

A hétfői felújításnál oly nagy sikert aratott A balga szüz, Henry Bataille izgalmas színműve szerdán B) bérletben kerül megismételésre.

Az utolsó simitások folynak már csak a „Pompadour”, Fall Leó világsikerű operette próbáin, melynek csütörtökön lesz a bemutatója. A címszerepben Kovács Terus egész új alakban fogja művészetét csillogtatni, partnerét Renét a páros napokon Bárdonyi, a páratlanokon Unger játsza.

Rendbehozatja a város az utcakövezeteket

Felír a város a lakások felszabadítása érdekében. — A törvényhatóság rendkívüli közgyűlése.

Rendkívüli közgyűlést tartott ma délelőtt Debreczen város törvényhatósága, hogy az elintézésre váró legsürgősebb ügyeket mielőbb tető alá hozhassa. A gyűlésen fűtött közgyűlési terem dacára szép számmal gyűltek össze a városatyák, akik hűségesen kártartottak a tárgysorozat utolsó pontjáig. A fontos ügyeket felőlelő tárgysorozat nem provokált nagyobb vitákat s mivel égetően sürgős és fontos városi ügyekről volt szó, a legtöbb ügyet egyhangulag fogadta el a törvényhatósági közgyűlés, vagy, ha ellenvélemény merült fel, imponáló szöveggel fogadta el az előterjesztett tanácsi javaslatokat.

A közgyűlést néhány perccel 9 óra után nyitotta meg dr. Hadházy Zsigmond főispán, majd Borsos József műszaki tanácsos terjesztette elő a népjóléti miniszter javaslatát a kislakásépítési akció ügyében. A közgyűlés az előterjesztett javaslatokat tette magáévá, amely szerint a város nem járul hozzá anyagilag a kislakások építéséhez, hanem a kislakásokat a népjóléti miniszter által felajánlott egymilliárd koronából az állam építteti fel. Az előterjesztéssel kapcsolatban Nagy Pál bizottsági tag meghatározó hangon esetelt a háztulajdonosok sérelmeit a lakásrendelet miatt és indítványozta, írjon fel a közgyűlés a népjóléti minisztertervezet a lakások felszabadítása érdekében. Lencz Géza dr. is lehetetlennek tartja, hogy a lakásrendeletet, — a háborús idők örökségét, — a vábbrára is fentartsák. Minden esz-közül elő kell segíteni az építkezést, amely aztán lehetővé fogja tenni a lakások felszabadítását. A közgyűlés Nagy Pál indítványát elfogadta.

Lencz Géza dr. indítványozta ezután, hogy a létszámcsoökkentésről és a nyugdíjazásokról szóló előterjesztéseket egybe kapcsolva tárgyalja a közgyűlés. A közgyűlés azonban nem adott helyet az indítványnak.

Vargha Elemér dr. referált ezután a Magyar Általános Hitelbank által felajánlott 60.000 svájci frankos kölcsön ügyéről. A kölcsön feltételei körül differenciák merültek fel, de a közgyűlés úgy határozott, hogy a bank által már régebben benyújtott kötelezvény feltételeit fogadja el.

A takarékkorona bevonult a város háztartásába is. A közgyűlés ugyanis kimondta, hogy az állandó jellegű városi betéteket takarékkoronában helyezik el a helybeli bankoknál, míg az átmeneti jellegű pénzeket kasszába adják. Ha a bankok takarékkorona kasszabetéteket is elfogadnak, úgy a város összes pénzét ebben a formában fogja kamatoztatni.

Kisebbit vitát provokált a nyilvános számadásra kötelezett vállalatoktól, tehát a bankoktól és biztosítási intézetektől beszédendő jótékony adó előleg ügye. — Freund J. dr. kifogásolta a szakértő bizottság működését, valamint azt, hogy a kérdéses fizetést 10 százalékos késedelmi kamattal sújtják. Vass István dr. tanácsnok megnyugtatta a közgyűlést, hogy a város törvényesen

jár el, mert a jótékony adót a közadókra megállapított szabályok szerint kezelik.

Radó Rezső dr. a tárgysorozat-tól eltérőleg a kényszerkölcsönrel foglalkozik és indítványt is nyújt be, de a közgyűlés gróf Degenfeld József felszólalása után, nem tárgyalja az ügyet, mert a jövőre nézve veszedelmes precedens volna a tárgysorozaton nem szereplő indítványt tárgyalni.

Rendbe hozzák a kövezeteket.

Borsos József műszaki tanácsos terjesztette ezután a közgyűlés elé az 1924. évi kövezési programot, amely nagyban hozzá fog járulni ahhoz, hogy Debreczen utcáinak sok kifogásra okot adó kövezete rendbe jöj-jön.

Freund Jenő dr. aziránt érdeklődött, hogy a kövezést házi-lag, vagy vállalkozó által végezteti-e a város, mert a múlt évben végzett kövezéseken az idén már sok hiány mutatkozik. Borsos József felvilágosítása után Bakóczy Gábor a Rákóczi-utca kövezetének rendbehozatalát sürgette, míg Zselinger Ede a Csokonai-szobor tavasszal sáros környékének rendbe hozatalát kérte, amit el is végeztet a közgyűlés.

Elfogadta ezután a közgyűlés a református egyházi adók városi kezelésére vonatkozó előterjesztést. Az egyházi adókat ezután 7 százalékiért a beszédett adóknak, a város fogja kezelni, míg az egyházi adókat kezelő személyzet a városi jutalék 40 százalékát fogja kapni.

Vásáry István dr. javaslatára kimondotta a közgyűlés, hogy a kövezetvámdíjletek aranyparitásra való emelhetése végett felír a kereskedelemügyi miniszterhez, miután a jelenlegi díjletek mellett befolyó jövedelem csak nagyon kis részét fedezi a kiadásoknak.

Hozzájárult a közgyűlés a kincseshegy szabályozása iránt előterjesztett javaslatához, de Csáky János javaslatára kimondták, hogy a felszabaduló területeket házhely nagyságú parcellákban értékesítik.

Zöld József tanácsnok a szennyvízürő-telep további költségeire kért felhatalmazást a közgyűléstől, amit a törvényhatósági közgyűlés meg is adott.

Vass Károly dr. tanácsnok a városnál végrehajtott létszámcsoökkentésről referált. A belügyminiszter ugyanis egy leiratban megkérdezte, hogy a megüresedett állások közül melyeket kell sürgősen betölteni. A közgyűlés aziránt tesz előterjesztést a belügyminiszternek, hogy egy árvaszéki ülnöki, egy árvaszéki ügyészi, két kerületi tisztviselői orvosi, egy főszámvevő helyettesi, egy alszámvevő, egy tanácsi iktató, vágóhídi gépészi, egy mezőőri állás töltenő be.

Lencz Géza hozzászólása után a közgyűlés elfogadta ezután dr. Vass Károly előterjesztését. Tudomásul vette ezután a közgyűlés Kondor Kálmán főszámvevő nyugdíjaztatás iránti kérelmét. Több kisebb ügy letárgyalása után déli harangszóra a közgyűlés véget ért.

Sérvkötők
haskötők
gummiharisnyák
betegápolási cikkek
nagy választékban

Schön Sándornál
kesztyű, kötszer és
orvosi műszertára
Debreczen, Piac-utca 14.
Csapó-utca sarok.

FISCHER

ADOLF

ÉS

FIA

Piac-utca 61

Alapított 1877.

Angol szövetek legnagyobb áruháza.

Tavaszi ujdonságok

férfi és női gyanjuszövet
különlegességekben

megérkeztek!

Legolcsóbb árban

férfi felöltők, női köpeny

„Covercoat“

Selyem fényű

„Burberry“

Francia

„Rips“

nagy választékban.

Maradékok leszállított árban!

Vétel kényszer nélkül
kérjük a t. közönség
n. b. látogatás t.

HIREK

Napi rend:

Március 18., kedd, róm. kath. Círil, prot. Sándor.
Napkelte 6 ó. 9 p. Napnyugta 6 ó. 8. p.

Azt a zsákol, amelyikben a meleg kellene hozni Sándornak és társainak, most egy látszik tévedésből hóval-faggyal tallták megtölteni és jó meleg helyett kemény januári időt önlött belőle rájuk. A tavaszi napnak azért csak nem vész el az ereje és ha Sándor nem jó viselő is magát, nem lehetetlen, hogy a József és Benedek zsákjában már az lesz, amit várunk — jöjdet jelengesztelő, bundát kigomboló, jál-szenel megtakarító tafaszi meleg.

A főispán budapesti útja. Hadházy Zsigmond főispán a holnapi nap folyamán Budapestre utazik, hogy Debreczen város, valamint a vármegye inszeseinek kieszközölje, hogy az ingyen ruhaakcióban részesüljenek. A főispán budapesti tartózkodása előreláthatólag két napot fog igénybe venni.

Lippe József jubileuma. Impozáns módon nyilvánul meg a lelkesedés Lippe József 40 éves tanügyi pályájának jubileuma iránt, amely március hó 30-án délelőtt 11 órakor, a hitközség székházának nagytermében fog megtartani. A rendező-bizottság a jubilaris ünnepség programját most állítja össze. Az üdvözlők sorában a helyi előkelőségeken kívül a tanügybarátok és a különféle iskolák és azok a kulturális egyesületek képviselői vesznek részt, melynek a jubilis hosszú évtizedek óta választmányi tagja. A jubilaris ünnepségen a pesti izr. hitközséget valószerűleg dr. Lovag Lóderer Sándor elnök, a jubilis néhai feleségének unokafivére, fogja képviselni. A rendezőbizottságnak legújabbán Biedermann Gyula kormányfőtanácsos, vezérigazgató, a jubilans volt tanítványa, ötmillió koronát küldött.

Czébel Gusztáv temetése. A róm. katolikus temető kápolnájában ravatalozták fel s onnan temették el hétfőn délután 3 órakor Czébel Gusztáv kir. ítélőtáblai tanácselnököt, félévvel ezelőtt meghalt felesége mellé. A gyászszertartást Lindenberger János püspök, püspöki vikárius vezette, majd a nyitott sír mellett Perjessy Mihály tanácselnök mondott a kartárok nevében meleg bucsuszavakat, a példás kötelességteljesítő bíró és nemeslelkű jóbarát elvesztése miatt érzett általános gyászt tolmácsolva. A sírt a család tagjain, az elhunyt 85 éves özvegy édes anyján és a sógorán, Illés Andor nyíregyházi kir. főügyészen kívül, a kir. ítélőtábla elnöke és bírái s a máramarosmegyeiek állották körül s meghatottan vetettek egy-egy hantot a derős kedélyű, gavallér gondolkodású, finom ízlésű, sok tudású, jó ember koporsója felé.

A Nyukosz új helyiségei. Ezennel tudatjuk tagjainkkal, hogy iroda-helyiségünket a Nemzeti Munkavédelmi Hivatal helyiségébe, Kossuth-utca 11. szám alá (feljárt az udvarban, felemelet), helyeztük át, tehát a cukor utalványok e hó 18-án, már az új helyiségünkben átvehetők. Nyukosz elnökség.

Fényképészeti cikkek
a SPRINGER könyvesboltban

Nagyszerű áldozatkészséget mutatott Debreczen polgársága a Hortobágy tudományos felkutatásáért.

Debreczen városának régi kulturális története számos tanúbizonyságot szolgáltatott annak, hogy Debreczen igaz polgársága mindig kellőképpen kivette részét a kultúra erkölcsi és anyagi támogatásából. Debreczen polgársága mindig ott volt, ha áldozni kellett és ma ismét örömmel állapíthatjuk meg, hogy a debreczeni polgár nemes gesztussal a zsebébe nyult és nagyszerű áldozatot hozott a kultúra érdekében.

A Tisza István Tudományos Társaság, amely alig egy éve alakult és elsősorban feladatának tűzte ki a magyar Alföld, de elsősorban a Hortobágy tudományos felkutatását, hogy a kutatások eredményét a mezőgazdasági kultúra szolgálatába állíthassa. A Tisza István Tudományos Társaság vasárnap délelőtt a városháza tanácstermében értekezletet tartott, amelyen megjelent az egyetem tanári karának túlnyomó része, a gazdaságsadalom, az ipari és kereskedelmi élet színe-java, telve a nagy ügy iránti lelkesedéssel és szeretettel.

Magoss György dr. polgármester nyitotta meg az értekezletet és vázolta annak a nagyfotossági akciónak a célját, amelyet a Tisza István Tudományos Társaság maga elé tűzött. Rámutatott arra, hogy ezt az akciókat támogatni kell mindenkinek, aki Magyarország gazdasági talpraállítását csak egy kicsit is a szívében viseli. Bejelentette, hogy Debreczen városa öt éven át évenként 10 mázsa búzát, míg Hajdu vármegye 5 éven át 5-5 mázsa búzát szavazott meg erre az akcióra. A bejelentést az értekezlet nagy tetszéssel vette tudomásul.

Pokoly József egyetemi tanár, a Tisza István Tudományos

Társaság elnöke méltatta ezután az akció kulturális és gazdasági jelentőségét, a kifosztott Magyarország gazdasági talpraállítását szempontjából, kérte a nagy feladathoz a közönség erkölcsi és anyagi támogatását.

Milekker Rezső dr. egyetemi tanár, a Hortobágyot felkutató tudományos szakosztály elnöke az akció technikai kivitelét ismertette. Rámutatott arra, hogy meteorológiai, növény- és állattani szempontokból milyen nagy jelentőségű az Alföld felkutatása. Az akció anyagi támogatásának fontosságát hangsúlyozta, mert a munkálatok évente körülbelül husz millió koronába fognak kerülni és ezért szükségesnek tartja, hogy tehetségehez mérten, mindenki járuljon hozzá az akcióhoz.

Magoss György dr. polgármester felhívására a jelen voltak spontán jelentették ki, hogy részt vesznek a gyűjtésben és azonnal számosan jelentkeztek a nemes példával. Székely Jenő kormányfőtanácsos egymillió koronát, Kovács Gyula 1 millió koronát, Polgáry József két mázsa búzát, Piskay Árpád 2 mázsa búzát, Popovich Gyula 1 mázsa búzát, Mihalovits Jenő 2 mázsa búzát, Horváth András 3 mázsa búzát, a Hódj-Böszörményi ügyvédi iroda 1 mázsa búzát, dr. Szabó Ferenc fél mázsa búzát ajánlottak fel 5 éven át évenként. Csanak Jenő és Vásáry József, az oltai birtok bérleti pedig felajánlották, hogy évi 5 m. búzán kívül még a birtokot bérlők, a kutató vendégeket szívesen látják el.

Remek gesztusa volt ez Debreczen polgárságának, amely ezen tetteivel megmutatta, hogy tud lelkesedni nagy és nemes célkért.

adott, — mint volt iskolaszéki elnöknek — Uray Sándor lelkeszenek is.

Eltemették Hamar Lászlót. Tegnap délután három órakor temették el Hamar László író és hírlapírót, ki e minőségben hosszú időn át becsületes tollal és érzéssel, sok tudással és lelkiismeretesen szolgált a közl. Temetése a Kossuth-utcai református templomból történt. — A gyászszertartáson, amelyen Molnár Ferenc lelkész imádkozott, megjelentek az elhunyt rokonain kívül barátai, ismerősei és tisztelői.

Kifogástalanul
fest
mos
tisztít

Hrabéczy

Széohonyi-utca 18.
Telefon : 3-23.

Makói dughagyma
fehérbárcás lucerna mag
kékkő, raffia
legújtanosabb beszerzési forrása a
Csanak József KRT.
fűszertüzlete.
Telefon 70.

Frank-féle orosz és japán kölnivizet
vásároljunk
FRANKNÁL Csapó-u.11.

GARAI
és Testvére
férfi, fiuruha
nagyáruháza
Bika szálló épület
tavaszi
vásárt
rendez!

A folytonos áremelkedés
dacára egész március
hónapra árait
leszállította
15—20
százalékkal.

Nagy választék tavaszi felöltőkben, a legmodernebb szabású öltönyökben. Rövid sportnadrágokban. Divatcsikos nadrágokban. Tartós gyermekruhákban és méretutáni rendelésre szövetkülönlegességekben.

Kérjük
a t. vásárló közönséget a cégre ügyelni.

Garai és Testvére
Bika-szálló épület.

A magyar egér. A Hortobágy felkutatására alakult bizottság vasárnapi ülésén az egyetem nagytudományú földrajzprofesszora elmondta többek között, hogy a budapesti nemzeti múzeumban a világ minden tájából vannak egértelék, de magyar mezei egér nincs. Érdekes ez az adat és jellemzi ami egész szellemi életünket. Tudományban, irodalomban, zenében, sőt a politikában, állami intézményekben összekajtatunk, megismerünk minden csodabogarat, de arról, hogy van ám magyar is ezen a világon, úgy elfelejtkezünk, mint az egyszerű esikős legény a ménes összeszámlálása közben arról a paripáról, amelyen ő maga ült.

Halálos testisértésért 6 hónapi börtön. Még a múlt év novemberében történt, hogy Nagy László és Simon Ferenc hentessegédek üzleti ügyből kifolyólag összeveszttek és a vita Fvéében Simon Ferenc sertéselő késével oly szerencsétlenül szurta meg Nagy Lászlót, hogy az sérüléseibe belehalt. A debreczeni törvényszék ma vonta felelősségre Simon Ferencet és erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testisértésben mondta ki bűnösnek, ezért 6 hónapi börtönrre ítélte, amelyből azonban 4 hónapot vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a védő felebbezték.

A MANSZ. Iparos szakosztálya által rendezett III-ik taggyűlésen zsűfőlési megítélte a Bika kisterme. Ott láttuk a központi MANSZ. vezetőségén és tagjain kívül az iparosság színét-javát. Dr. Szabó Mihályné elnökő bevezető szavai után Lechner Lajosé beszélt a gyermeknevelésről, rá mutatott a mai sok ferdeségre a gyermeknevelés terén, elítélve a nagyon modern gyermeknevelést. Dr. Szabó Mihályné a házasság témáját választotta, a gondosan előkészített beszéd sok helyen élénk derűtséget váltott ki a halás hallgatóságból s lelkesen megtapsolták. — Szilárd János, a szakosztály illusztris vendége legutóbbi novelláját olvasta fel s ugy a téma, mint az előadás nagy tetszést aratott s a vendég a legnagyobb elismeréssel, illetékosül a szakosztály működéséről, ami ezideig gevedült az országban. — ezideig egyedül az országban, váltta el, a taggyűlés közönsége szűnni nem akaró tapsal honorálta a kis művésznőt és virággal, cukorral elhalmozta. — Kenyeres Elta finoman s hatással szavalt Madáchtól. — Timári Mancika éneke s hegedű kísérete ismét egy nagy sikerrel gazdagította a kis művésznő előadásait. — Utolsó szám dr. Kupás Sándor szavalt volt. Farkas Imre Cinka Pannáját adta elő nagy hatással, akül Gomory Zoltán és Rencz Katóka kísérték ugyesen. A szép összetanulással előadott számot szűnni nem akaró tapsal honorálták.

Kérjük a mézárosmester urat 18-án délután fél 6 órakor tartandó szakosztályi gyűlésen megjelenni, forgalmi adó ügyben. A szakosztály bizottsága.

Saját készítményű bőröndök, retikülök és finom bőrárak Feuer-mann bőröndösnél, Piac-utca 44.

A huszonöt éves debreczeni ipar-testület jubiláris ünnepet ült.

Vasárnap délelőtt méltó formák között tartotta meg jubiláris közgyűlését a debreczeni Ipartestület fennállása huszonötödik évének fordulójára alkalmából.

A szép ünnepé magasztosult diszközgyűlés lefolyása megfelelt ama várakozásnak, amellyel mindenki a debreczeni iparosság felé fordul. Erdeme ez magának az iparosságnak, de kiváló érdeme Németh Aladárnak is, az Ipartestület elnökének, aki az Ipartestület s az iparosság ügyeit nagy tudással, teljes ügyszere-ttel s fáradhatatlan tevékenységgel vezeti.

A diszközgyűlést tíz órakor nyitotta meg Németh Aladár elnök, aki hatalmas, benső tartalomban és külső formában is nagy értékű szép beszédet mondott.

Üdvözölte a megjelent iparosságot. Rámutatott a súlyos gazdasági helyzetre. Majd elismerését fejezte ki az Ipartestület volt elnökeivel, Tóth Kálmánnal, Zelling Edével, a tizenégy éven át elnökösködő Lavidházy Kálmánnal és Varga Lajossal szemben.

Ezután rámutatott a nagy és súlyos sérelmekre, amelyek az iparosságot érték a kényszerkölcsör által az aránytalan és igazságtalan kivételek folytán.

Az Ipartestület a testvér érdekképviseletekkel együtt küldöttség útján tárta föl a súlyos sérelmeket, a kivétel igazságtalanságait.

Sainos, befejezést tényekkel a szembe az iparosság, de így kezni fog az elnökség, hogy a sérelmek orvosolassanak. Az volt a terv, hogy küldöttség járuljon a kormány elé, azonban előbb a városi közgyűlés fog állást foglalni és felirattal fordulni a kormányhoz.

Súlyosan érinti az amugy is pangó ipar mellett a kis- és kézműiparosságot a nehéz kényszerkölcsön kirovása. Erkölcsi lehetetlenség, hogy a kisiparosságra oly súlyos kényszerkölcsönt rójjanak, míg a nagybankok és nagyvállalatok kimaradnak. A nagytőke ezért 80 millió aranykorona kölcsönt ajánlott föl az államnak, amivel a nagytőke jogosulatlan előnyhöz jutott, mert ezt a kölcsönkötvényt kihelyezheti külföldre, de a kisiparosság a postatakarék csekkjét nem értékesítheti. Az iparosság tiltakozó gyűlésén a pénzügyigazgatóságot senki sem illette váddal, mert a pénzügyigazgatóság csak végrehajtója a rendeletnek. Igenis tiltakoztunk a kivétel aránytalanságai, visszaságai és igazságtalanságai ellen, aminek nem a pénzügyigazgatóság, de maga a rendelet is oka.

Uj adóztatási rendszer is készül. A kisántant sajtója mutogat rá folyton, hogy Magyarországon tulajacsony az adó, 60 százalékkal kevesebb adót fizet

a magyar, mint a cseh. A népszövetség delegációját is ez a felfogás vezeti. Ha ez így indul, úgy az adózás nem érte még el a maximumot, méltán megdöbbenéssel nézhetünk a népszövetség delegátusának működésére.

Az árvizsgáló bizottság ügyében végre kedvező fordulat állott be: az Árvizsgáló Bizottságot megszüntették. Ezt a tényt az iparosság örömmel üdvözli. De rá kell mutatni visszamenően e felesleges, zaklató, a gazdasági életet bénító intézmény működésének hét évi szenvedéseire. A fedezetlen államjegyek kibocsátásakor beállott áremelkedéseket akarta megakadályozni, megfékezni az akkori kormány a háboru végefelé az Árvizsgáló Bizottság létesítésével, de ez nem sikerült, ellenben az Árvizsgáló Bizottság működése megakadályozta a termelést, elriasztotta a vállalkozást és lehetetlenné tette a termelés fokozását. Reméljük, hogy a kormány nem áll meg itt, hanem rendezni fogja a kivételt és behozatalt, a pénzkérdést.

Végül megemlékezett Szent-Királyi Tivadar kamarai elnökről, aki most 25 éves elnöksége után vissza akar vonulni. Kérje meg őt az Ipartestület, hogy helyén továbbra is maradjon meg. Üdvözölte végül a megjelent hatóságokat és testületeket.

Hosszantartó, lelkes éljenzes honorálta a szép és tartalmas elnöki megnyitót, amely után Lakner Lajos jegyző olvasta a múlt év munkásságáról szóló beszámoló jelentést.

Megemlékezett a közgyűlés Dobi Károly pénztárosáról, aki 25 éve szolgálja az Ipartestületet hűségesen. Több felszólalás hangzott el a kényszerkölcsön-sérelmekről, aminek során megdöbentő adatokat tártak föl.

Köszönetet szavazott a közgyűlés Németh Aladár elnöknek a hatalmas, értékes megnyitó beszédért. Megadták az Ipartestület tisztviselőinek visszamenően az 50 százalékos fizetésjavítást. Fölmenték az előjáróság tagjainak számát 36-ról ötvenre s ugy ezt, mint a szakosztályokat megalakították.

Szóba került azután a munkásbiztosító pénztár ügye. Az iparosság kívánja ennek az önkormányzat visszaadását, de óhajlja, hogy a vezetésben a fenntartó iparosság akarata érvényesüljön.

Végül Móritz Ferenc szólalt föl. Szólt az iparosság szomorú helyzetéről, amely már-már halál-doklás. Nincs hitel s a horribilis drága kölcsönök megölnek minden vállalkozást. A jegybank felállítására képesen gondolni kell arra, hogyan kapjon olesó hitelt a kisiparosság. Szervezkedjék, tömörüljön az iparosság.

A helyesléssel fogadott beszéd után a közgyűlés egy órakor véget ért.

Uri és női fehérnemű készítest
vállal hozott anyagokból is
Mechanikai
fehérnemű vállalat
Széchenyi-utca 30.

Gyermekek tűzött
KALAPOK
Tavaszi ujdonság
legolc óbban beszerezhető
FRANK IMRENÉL
Piac-u. 43.

Allandó butorvásár!

Hálók, ebédlők és konyhaberendezések, hencserok és szalóngarnitúrák nagy választékban
BALINT SANDOR műbutorasztalosnál
KOSSUTH-U. 5. (Gambrinus átjáró alatt.)

Női
és
Férfi
utcai
és
alkalmi
ruhák
festője
és
vegytisztítója
Biró
Gyászfestést
24 óra
alatt készít.
Arany Bika
Mozi bejárat.

A Népszerű Főiskolai Tanfolyamon, a Kollégium 1. sz. jogi tantermében folytatják előadásait...

Czipészszakosztályi ülés lesz 18-án, kedden délután 5 órakor, az Ipartestület kistanácstermében...

Hubay-koncert ma este 8 órakor, az Arany Bikában.

"Meteorban" csütörtökön Lyoni futár, világsláger, 2 rész egyszerre. Csak felnőtteknek. Jegyelővétel.

Chic Parisienne, Legujabb Divat, Elite, Wiener Chic, Damenschneider, Record, Paris, La Wiei Mode, Parisienne, Junó, Star, Paris Chic, Elegante frau, Ullstein és Beyer kézimunka lapok legnagyobb választékban...

Egeret, patkányt biztosan kiirt a szabadalmazott "Radikal" huskivonat irtóanyaggal. Kapható összes gyógyszertárakban és a felalálónál Standard Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 14. szám.

Hócipők, sárcipők javítását, vulkanizálását készítik Molnár Testvérek műszerészek, Nagytemplomnál. Telefon 7-27.

A tavaszi szalmakalap ujdonságok megérkeztek. Későbbi esetleges torlódások elkerülése szempontjából kérjük vevőinket, hogy az átfőrtálandó kalapjaikat már most beadni sziveskedjenek. — Kalapüzem, Piac-utca 9.

SPORT

A DVSC legyőzte a DTE-t DVSC—DTE 3 : 2 (1 : 1).

A nagy mérkőzés a kemény, téli hideg idő dacára szép számú közönséget csábított ki a vasutas pályára. A játék a bajnok DVSC meglepetésszerű győzelmével végződött, mert a DTE mindvégig

jobb volt ellenfelénél és ha a DTE védelme az utolsó percekben össze nem roppan, a kéksárga csapat győztesként hagyja el a pályát. A győztes csapat nem mutatott igazi futballjátékot, a csatársor csak gyors egyéni akciókkal kísérletezett, a halfsora mindvégig szürke volt és alig tudta a DTE csatárok rohamát feltartóztatni. A közvetlen védelem hőse Farkas Iván volt, aki rettenthetetlen bravuros védeisével katasztrófális vereségtől mentette meg a DVSC kapuját. A DTE-ben meglepő szép játékot produkált a csatársor, amelynek lelke a Főris—Szlamék—Poltyik szárny volt. Szabóné—szabó támadásokkal tartották állandó ostrom alatt Farkas kapuját. A fedezetlor lelke, de egyúttal a mezőny legjobb embere, Fejér Rezső volt, aki pompás védő és támadó játékaival toronymagasan kiemelkedett a 22 játékos közül. A közvetlen védelemben csak Weisz volt elfogadható.

A játék DTE támadással indult, de ennek dacára a DVSC érte el a vezető gólt a DTE védelme hibájából Poloneczky II. révén. A DTE sorozatos támadásokkal felel a góllra, amelyben kórner-kórner követ és Főrisnak sikerül is kiegyenlíteni. A II. félidő is DTE támadással indult és Kaiser szép lövése a 8. percben a vezető gólt eredményezi. Továbbra is a DTE támad, de Farkas a legveszélyesebb helyzeteket is tisztázza. Már a DTE látszik a győztesnek, amidőn az utolsó percekben a DVSC erős finisbe fog és a 39. és 43. percben a DTE védelem hibájából Horváth és Vampetich révén nehezesen kiegyenlítenek, de a győzelmet jelentő gólt is megszerzik. Kifogástalan bíró volt dr. Juhász Attila (Budapest.)

Ny. Törekvés—BUSE 3 : 0 (3:0). A nehéz talapviszonyok ellenére, ugylátszik a nyiregyházi csapat rendelkezett több tréninggel és így sikerült győzelmet aratnia az otthonában egyébként veszélyes BUSE fölött. Bíró: Szabó Kálmán

Menetrend, Utmutató március—április hónapra megjelent. Ára K 6000— Kapható a Mészáros könyvkereskedésben. Ferencz József-ut 26.

KÖZGAZDASÁG

Emelkedtek a sertésárak.

A tegnapi debreczeni sertésvásáron a kővérpiacra mintegy 200 darab sertést hajtottak föl. A vásár irányzata élénk, a kereslet elég nagy volt. Az árak a következők voltak: Prima sertés kivételesen 23,000 korona, átlagosan 21—22 ezer korona, közepes 20—21,000 korona, silányabb 19,000—20,000 korona élősúlyban kifőnként. Itt 1000 korona áremelkedés volt észlelhető kifőnként.

A sovány-piacon a felhajtás kö zepes, az irányzat lanya, az árak tartottak voltak. Sovány serést, hizlalásra valót lehetett venni kifőnként 14,000 koronától kezdve.

Némi olcsóbbodás volt a takarmánytőzsdén.

Budapest, március 17. A mai terménytőzsdén az árak nem változtak. Csupán zabban volt 3000 koronás olcsóbbodás. A hivatalos árfolyamokban csak a zab változott. Jegyzése 255—65. A magvak szintén változatlanok.

Kisebb árnyereségek voltak a hétfői tőzsdén.

Budapest, márc. 17. Meglehetősen barátságos hangulatban nyitott a mai tőzsde és az árfolyamok a legutóbbi tőzsde zárathoz képest említésre méltó emelkedéseket mutattak. Az üzletidő későbbi folyamán azonban részben a magyar korona javulása, részben a folvont gyengülő bécsi tőzsdére való tekintettel az irányzat kissé elianyhult és 3—5 százalékos árvesztésig került felszínre. A forgalom is elcsendesedett és majdnem az összes piacokon az eladók kerültek túlsúlyba. Az irányzat azonban közvetlen zárlatkor újból megváltozott és kedvezőbb felfogásnak adott helyet, úgy, hogy az árvesztések nagyobb részt megtérültek, sőt itt-ott árnyereség is mutatkozott. Végeredményben az irányzat tartott maradt. Zárlatkor a hangulat javuló.

Vágómarha vásár.

Budapest, március 17. Felhajtás 858. Árak: Őkör I. r. 11,500—13,500, kivételesen 13,600—15,500; közép 10—11,000; gyengébb 8300—9700; bika jobb 11,200—13,600, kivételesen 14—15,500; tehén jobb 10,500—12,000, kivételesen 12,500—14,500; gyengébb

8—10,000; kicsontozni való 5800—6700; növ. marha 9—12,000. Vontatott irányzat mellett az árak változatlanok.

Ferencvárosi sertésjelentés. Budapest, márc. 17. Felhajtás 1300. Árak: könnyű 23—24,000, közép 23—25,000, nehéz 23,500—25,000.

Bikavásár Csengerben. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara ezúton hozza érdekeltsége tudomására, hogy Szatmár vármegye Gazdasági Egyesülete folyó hó 21-én, pénteken, bikavásárt rendez Csengerben.

A korona 0.0083 1/2

Zürich, március hó 17. Berlin 0.000000000130 és fél, Hollandia 214.45, Newyork 5.78 és fél, London 24.78 és fél, Páris 28, Milánó 24.63, Brüsszel 22 és fél, Prága 16.68 és háromnegyed, Budapest 0.0083 és fél, Bukarest 3.05, Belgrád 7.12 és fél, Bécs 0.0081 és egynegyed, Szófia 4.10.

A devizaközpont árfolyamai:

Table with columns: Deviza, Ár (Vétel), Ár (Eladás). Rows include Dollar, Angol, Hollandi forint, Francia frank, Svájci frank, Léva, Német korona, Litva, Dánár, Városi márk, Lengyel márk, Osztrák korona, Napoléon arany, Dán korona, Svéd korona, Svájci frank.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város faármegeállító bizottsága f. évi március hó 18-tól kezdődőleg a Nyírbrányon át beszerzett import hasáb tűzifa irányrait a következőkben állapítja meg: 10,000 kg.-ként (vagononként) ab vasúti állomás 3,372,000 K. 10,000 kg.-ként (vagononként) ab fatelep viszonzeladónak 3,632,000 K. Mázánként ab fatelep aprítatlan állapotban 37,500 K. Mázánként ab fatelep aprított állapotban 42,500 K. Kilogrammonként aprított állapotban kiskereskedőknél 490 K. Debreczen, 1924 március 17. Zöld s. k., a faármegeállító biz. elnöke.

A budapesti értéktőzsde jegyzései (ezresekben) 1924. évi március 14-én

Large table with multiple columns listing various financial instruments and their values. Columns include Bankok, Malmok, Révai, Vasipar, Falpar, Élelmiszerüzemek, Sörgyárak és szeszipari vállalatok, Kőszelvények, Cukorgyárak, and others.

